

Ruim baan voor BEROEFS ONDERWIJS!

Doorlopende leerlijnen en leerroutes
binnen het beroepsonderwijs

FEB
'23

Leerlingen van het 's Gravendreef College
Leidschendam zijn blij met hun doorlopende
leerroute naar mbo4.

Lees verder op pagina 15

02

Mail aan
mijn oude
vmbo-school

07

In de
praktijk leer
je meer

08

Verder komen
door vertrouwen in je
eigen kunnen

12

Lekker
doorvaren!

Arjen Daelmans

Van tussenschotten naar ontwikkel- routes

Zolang ik in het onderwijs werk – en dat is stiekem best al wat jaren – wordt er gesproken over het vormgeven van doorlopende leerroutes. 'Ontschotten' is een veelgebruikte term voor wat nodig is om de overstap voor leerlingen zo soepel mogelijk te laten verlopen.

Ervaringen uit het verleden leren dat ontschotten niet zo simpel is. Hoe dat komt? Aan onze leerlingen ligt het zeker niet. Er zijn andere factoren die meespelen, zoals bijvoorbeeld verschillen in roosters, bekostiging, afstand, cultuurverschillen en verschil in zeggenschap. Het ligt aan hoe wij het onderwijs georganiseerd hebben, kortom: aan ons systeem.

De realiteit is dat het vmbo en het mbo voor (te) veel leerlingen nog aparte werelden zijn. Leerlingen die de overstap maken naar het mbo, moeten nog te

vaak op 'nul' beginnen. Dat doet geen recht aan de ontwikkeling die zo'n leerling heeft doorgemaakt. Het heeft impact op de motivatie en verhoogt het risico op veranderen van opleiding of voortijdig schoolverlaten.

Desondanks gebeuren er ook veel mooie dingen, kleiner en groter. Een voorbeeld zijn de geïntegreerde routes van vmbo basis naar mbo2. Dat er méér routes zijn dan de officieel geregistreerde duidt erop, dat het belang van een goede aansluiting

voor onze leerlingen steeds meer ingezien wordt. En dat is waar het om gaat.

Er zijn succesverhalen van doorlopende leerroutes, die door het vmbo en mbo samen en in gezamenlijke verantwoordelijkheid ontwikkeld zijn. Via een doorlopend traject worden leerlingen toegeleid naar hun startniveau, waarbij de kennis en vaardigheden opgedaan op het vmbo door het mbo worden erkend. In de ideale wereld (en daar maken wij ons als SPV hard voor!) valt in dit traject het onderscheid tussen vmbo en mbo weg. Dat vraagt flexibiliteit en creativiteit van alle partijen.

Ik denk dat het helpt als we doorlopende leerroutes meer gaan zien als doorlopende ontwikkelroutes. Leerlingen blijven zich immers continu ontwikkelen. Het is ieders taak in het onderwijs hen daarbij te begeleiden. Zoals Marinka Kuijpers schrijft in deze krant: laten we LOB nóg meer centraal stellen. Onze leerlingen verdienen dat!

Veel leesplezier!

Arjen Daelmans

Voorzitter Stichting Platforms vmbo

Mail aan mijn oude vmbo- school

Van: **Stan Baltus** StanBaltus@studentRegioCollegeZaandam.nl
Verzonden: 22 december 2022 11:14
Aan: TeamBWI@PCCOosterhoutAlkmaar.nl

Onderwerp: **Bericht**

Hallo meneer Kramer, Peetoom en Visser,

Jullie zijn het BWI-team van vmbo PCC Oosterhout in Alkmaar. BWI was voor mij een simpele keuze: houttechniek, dat is het helemaal voor mij. Het is jullie wel bekend dat ik al mijn hele leven weg ben van molens en de techniek in de molen. Op het vmbo heb ik stage gelopen bij een houtzaagmolen en liep ik een paar dagen met een molenmaker mee. Op de PIE-afdeling mocht ik voor de remconstructie van mijn kleine molen een stalen schijf maken. Het was fijn dat dat kon op school.

Ik wist al vroeg dat ik molenmaker of molenaar wilde worden, misschien wel allebei. Mijn oma woonde in Uitgeest naast twee molens: De Kat en De Dog. Ik was er niet weg te slaan. De Dog is nu mijn stage-molen. De constructie van molens vind ik superinteressant. Het is bijzonder hoe je op wind zoveel dingen kunt doen: graan malen, hout zagen en water opmalen in de polder. Wind blijft, en daarmee ook windenergie.

Op mijn veertiende ben ik bij het Gilde van vrijwillige molenaars een molenaarsopleiding gaan volgen. Onder leiding van een instructeur leer je theorie en praktijk. Ik loop stage bij houtzaagmolen Het Jonge Schape. De opleiding duurt twee jaar, maar ik mag pas op mijn achttiende examens doen, dus ik doe het lekker rustig aan. In mijn vrije tijd restaureer ik ook al meer dan vier jaar een compleet vervallen molen uit Limmen, waarvan de kap, de wieken en de onderbouw vernieuwd moeten worden. Het wachten is op de vergunning om de molen te plaatsen.

Ik zit nu in het eerste jaar van de mbo-opleiding Technicus Hout en Restauratie van het Regio College. We zijn met zes studenten, van wie een zijinstromer van 56 jaar. De opleiding THR bestaat nog maar net, duurt drie jaar en wordt maar op een paar plekken in Nederland gegeven. Via de molenaar van mijn stageplek hoorde ik van het bestaan ervan. Voor mij is deze opleiding een schot in de roos. Anders was ik gaan werken en leren en had ik het vak geleerd bij een molenmaker. Maar dit is veel beter.

De opleiding begint met twee dagen theorie en twee dagen praktijkvakken. De vijfde dag ga je op excursie, bijvoorbeeld naar het Westfries Museum, een houthandel en een houtzaagmolen. Vanaf februari loop ik drie dagen stage, waarschijnlijk bij een molenmaker. Op school oefen je dan praktijkvaardigheden die je op je stage niet krijgt en doe je theorievakken als Nederlands, rekenen en technisch tekenen.

In de gewone bouw komt steeds meer kant-en-klaar uit de fabriek en kun je snel meters maken. Muren worden prefab geleverd en opgemetseld door een robot. Het echte timmerwerk verdwijnt daardoor. Dat is jammer, want dan maak je niks meer zelf. In de restauratie is het echte handwerk er nog wel. Daar ben je ook lang mee bezig. Ook in de molenaarsopleiding zit wat techniek, bijvoorbeeld wat je moet doen als de molen op hol slaat. Groot onderhoud aan de molen wordt vaker door een molenmaker uitgevoerd.

Dat ik een bewuste keuze heb gemaakt, betekent niet dat ik alles op school even leuk vind. Stilzitten vind ik helemaal niks. De praktijkvakken zijn mijn favoriete vakken. Mijn tip aan jongeren die een keuze voor een mbo-opleiding gaan maken: Laat het niet afhangen van hoeveel je gaat verdienen. Doe vooral wat je leuk vindt, dan vind je je werk ook leuk. Anders duurt het heel lang...

Groet en wie weet tot ziens,
Stan Baltus

Van: **Team BWI** TeamBWI@PCCOosterhoutAlkmaar.nl
Verzonden: 22 december 2022 14:47
Aan: StanBaltus@studentRegioCollegeZaandam.nl

Onderwerp: **Re: Bericht**

Hoi Stan,

Wat een mooie brief!
Ik ben blij dat de vervolgopleiding zo naadloos aansluit bij jouw toekomstbeeld. Ik heb je met bewondering gevolgd de jaren dat ik je les mocht geven. Jij bent iemand met hoogbegaafde handen. Succes in de toekomst!

dhr. Peetoom

Van: **Team BWI** TeamBWI@PCCOosterhoutAlkmaar.nl
Verzonden: 23 december 2022 08:12
Aan: StanBaltus@studentRegioCollegeZaandam.nl

Onderwerp: **Re: Bericht**

Ha Stan,

Houtman in hart en nieren, fijn mens en vakman.

Groet,
Visser

PRAKTIJKERVARING VAN DE DOCENT

Johan Houtman

“Leuk om leerlingen over je eigen loopbaan te vertellen”

LOB kan onderdeel zijn van alle lessen. In de doorlopende leerroute Constructiewerker op het Schoonhovens College gebruikt docent Johan Houtman voorbeelden uit zijn eigen loopbaan om leerlingen een beeld te geven van de praktijk.

Op het Schoonhovens College kunnen PIE-leerlingen op hun eigen school in een doorlopend traject hun mbo2-diploma halen in de richting Constructiewerker en Lasser.

Voordeel is dat de overstap naar het mbo heel laagdrempelig is. Ze hoeven niet te reizen en kunnen stage lopen bij een van de vele metaalbedrijven in

de buurt. PIE-docent Johan Houtman was vanaf het begin bij de doorlopende leerroute betrokken en geeft de mbo-studenten de vakken lassen en constructietechniek op niveau 2 en 3. “LOB is belangrijk bij een doorlopende route”, aldus Houtman, en daarbij put hij ook uit eigen praktijkervaring.

“Voordat ik in 2000 als zijinstromer in het onderwijs kwam, heb ik 25 jaar bij Hollandia gewerkt. Ik heb onder meer meegebouwd aan de Brienoordbrug en Oosterscheldekering, en ik was betrokken bij de bouw van het reuzenrad the London Eye. Het is leuk om leerlingen en studenten daarover te vertellen. We doen ook elk jaar een rondleiding bij Hollandia om een idee te krijgen van hoe je een brug in elkaar zet. De leerlingen krijgen zo echt een goed beeld van de praktijk.” Zijn LOB-tip aan collega's: “Gebruik ook beeldmateriaal van praktijksituaties in je lessen, bijvoorbeeld via YouTube. Deze leerlingen zijn allemaal visueel ingesteld: wat hun ogen zien, maken hun handen. Als ik een filmpje laat zien over hoe je staal maakt, dan zie ik: kijk, dit onthouden ze. Dat helpt ontzettend!”

Over loopbaan gesproken: de doorlopende leerroute naar het mbo is voor Johan zelf ook een waardevolle ervaring. “De mbo-groep is een leuke groep om les te geven. Je merkt dat ze volwassener worden en je kunt dieper op het vak ingaan. Ik heb jaren als constructiewerker bruggen gebouwd en nu bouw ik als vmbo-docent een brug naar het mbo. Mijn laatste kunstje!”

Meer weten over de doorlopende leerroute Constructiewerker op het Schoonhovens College? Een uitgebreid interview met Johan Houtman vind je op www.sterkberoeps-onderwijs.nl

Esther Klaster

“Bewust over de hekjes één werken”

In 2022 is een nieuwe ronde leerlabs Sterk Beroeps-onderwijs van start gegaan. Veertien leerlabs gaan een jaar aan de slag met doorlopende leerroutes, met subsidie voor een externe procesbegeleider. Esther Klaster, adviseur bij Common Eye en expert op het gebied van samenwerking in onderwijsvraagstukken, blikt terug én vooruit.

Nieuw dit jaar is dat de leerlabs konden intekenen op twee lijnen: een samenwerkingslijn, die zich toelegt op netwerkvorming, of een lijn over doorlopende leerroutes. Esther: “In de praktijk doen alle leerlabs tijdens het subsidiejaar nagenoeg hetzelfde: ze brengen vmbo- en mbo-docenten bij elkaar, ze verwijderen overlap in lesstof en bedenken activiteiten, zodat leerlingen met het mbo kennis kunnen maken.”

Voordeur

Leerlabs zijn soms teleurgesteld dat ze na een jaar niet verder zijn gekomen, maar een doorlopende leerroute ontwikkel je niet in een jaar. Dat is goed om je vooraf te realiseren. “Bovendien is de kennis-makingfase écht een waardevolle basis voor verdere

ontwikkeling”, benadrukt ze. “Een mooie beginvraag is ook: “Tot hoever gaat onze doorlopende route?” Is dat tot en met de voordeur, of de eerste honderd dagen, zoals in het hbo? Of loopt de route door tot en met het mbo-diploma? Mogelijk hebben scholen daar verschillende ideeën over.”

Integraal onderdeel

Bij de leerlabs is de hamvraag: hoe kun je bestuurders en directies verleiden om na de subsidieperiode zó te blijven faciliteren, dat het ontwikkelen van routes door kan gaan? “De overgang tussen vmbo en mbo is van niemand. Daar ga je niet eenzijdig vanuit je school mee aan de slag. Het grootste risico van extern

gestimuleerde of opgelegde samenwerking is dat het wel een impuls geeft, maar borging uitblijft. Bij spontaan ontstane samenwerking is het risico juist dat het onvoldoende op gang komt, omdat de aandacht ervoor niet georganiseerd is.

Voor alle organisaties geldt: alles wat je opdeelt, moet ook weer bij elkaar kunnen komen. Je moet over de hekjes heen kunnen werken. Dat vraagt bewustzijn en facilitering. Organisaties kunnen ook overwegen om deze inzet in beoordelingssystematieken op te nemen. Dan komt werken aan doorlopende routes niet extra bij je takenpakket, maar wordt het een integraal onderdeel van je rol als docent.”

Nieuwsgierig naar de ontwikkelingen binnen de leerlabs? Lees dan het nieuwe digizine, binnenkort beschikbaar op www.sterkberoeps-onderwijs.nl.

DE ONLINE OPDRACHTENBANK,
DE WEGWIJZER 'LOB PAST IN
ALLE LESSEN' EN VERDERE
INFORMATIE VIND JE OP
WWW.EXPERTISEPUNTLOB.NL

Met aandacht voor LOB heeft de doorlopende leerlijn de beste kans van slagen

'Waarom kies je eigenlijk voor die studie?' Als je vanuit oprechte interesse die vraag stelt, kun je bij je leerlingen echt iets teweeg brengen, aldus Annemieke Rebel van het Expertisepunt LOB.

Kwaliteitsreflectie, motievenreflectie, werkveld-exploratie, netwerken en loopbaansturing. Dat zijn de vijf loopbaancompetenties waar binnen Loopbaanontwikkeling en Begeleiding (LOB) mee wordt gewerkt. Vaak zitten die loopbaancompetenties 'verstopt' in het onderwijs. Uit onderzoek van het Expertisepunt LOB, dat scholen ondersteunt bij het opzetten van LOB-programma's, blijkt dat leerlingen en mbo-studenten vaak niet precies weten wat LOB inhoudt. "Maar als je het ze vervolgens uitlegt, zeggen ze: 'Dat is het belangrijkste wat we willen leren!'", zegt Rebel. "Ontdekken wat onze kwaliteiten zijn, en hoe je die kunt koppelen aan een opleiding en beroepsperspectief."

Betekenisvolle ervaringen

Binnen LOB gebeurt dat door samen te onderzoeken wat bij de leerling past, en hoe die daar betekenisvolle ervaringen aan kan verbinden. 'Betekenisvol' is een sleutelwoord. Bijvoorbeeld als het gaat om stages. Voor veel leerlingen is dat iets 'dat je nu eenmaal moet doen'. Een LOB-gesprek tilt de stage uit boven een gewone ervaring, door te reflecteren op vragen als 'Wat wilde je leren, was het wat je verwachtte, wat zou je volgende stap kunnen zijn?'. Ook bij de studiekeuze kan zo'n gezamenlijke reflectie een enorme meerwaarde hebben. "Als leerlingen zomaar een mbo-studie kiezen, en er niemand is die vanuit oprechte interesse vraagt 'Waarom kies je dat eigenlijk?', dan blijft het daarbij. Dat is jammer. Je kunt als docent of mentor echt iets positiefs teweegbrengen door je leerlingen

uit te nodigen te vertellen over hun studiekeuze. Door vooral ook samen te kijken: hoe kun jij later van betekenis zijn voor de maatschappij?" Ze pleit ervoor dat begeleiders daarbij ook informatie geven over baankansen na de studie. "Leerlingen mogen zich daar best meer van bewust zijn. Van sommige opleidingen weet je dat studenten na afloop meteen goedbetaald werk kunnen krijgen, van andere opleidingen is dat veel minder zeker. Daarom hebben we vanuit het Expertisepunt LOB voor de komende jaren ook een actielijn 'Arbeidsmarktinformatie' opgezet, waarmee we dat onderdeel een belangrijkere plek willen geven in het LOB-proces."

Rode draad

In de praktijk blijkt dat doorlopende leerlijnen en (geïntegreerde) leerroutes de beste kans van slagen hebben, wanneer LOB er als een rode draad doorheen loopt. Annemieke ziet daarvan volop inspirerende voorbeelden. "In steeds meer regio's zijn er intensieve samenwerkingen tussen onderwijssectoren, waarbij ook de arbeidsmarkt en gemeenten betrokken zijn, en waarbij sprake is van een samenhangend LOB-programma. Die combinatie van goed onderwijs en een sterk LOB-programma geeft leerlingen en studenten echt de beste kansen en mogelijkheden." Zo'n doorlopend LOB-programma kan ook al kleinschaliger tot stand komen. Een eenvoudige en effectieve stap is bijvoorbeeld het gebruik van Paspoort voor Succes, een document waarin

leerlingen zelf aangeven wat ze op het vmbo geleerd hebben bij LOB. "Mbo-scholen gebruiken het vervolgens bij de intake, om van leerlingen te horen: waarom kom je hier en wat wil je leren? Dat lijkt logisch, maar dat gesprek wordt nog lang niet overal op die manier gevoerd." In het geval van een geïntegreerde leerroute, waarbij leerlingen tussendoor geen vmbo-examen doen en vmbo- en mbo-school dus samen het onderwijs vormgeven, is er trouwens nog een extra dimensie: ook voor de docenten zelf draagt het bij aan loopbaanontwikkeling. "Door bezig te zijn met de toekomst van je leerlingen, ga je ook nadenken over je eigen toekomst. En door de samenwerking tussen vmbo- en mbo-docenten kun je als docent ook je horizon verbreden."

Een leven lang leren

Uiteindelijk is LOB de basis voor een leven lang leren, óók voor de docent. Waarbij Annemieke nog een praktische en laagdrempelige LOB-tip heeft: gebruik ook jouw eigen loopbaan een keer als voorbeeld in een les. Vertel eens: hoe ben jij eigenlijk voor de klas terecht gekomen? Welke keuzes heb je gemaakt en welke stappen vond je moeilijk? "Leerlingen vinden het leuk om dat van hun docent te horen en ze leren er veel van. En dat laatste geldt niet alleen voor leerlingen, maar eigenlijk voor iedereen. Als je met mensen over hun loopbaan praat, merk je altijd: LOB is de kern. We kunnen er niet omheen."

JAN VAN
NIEROP

COLUMN

Samen stáán voor doorlopende leerroutes

De nieuwe kwalificatiestructuur Metaal en Metalekro, die komend schooljaar operationeel wordt. Dat was het onderwerp van het najaarscongres van de MBO Raad, FME en de Metaalunie eind vorig jaar. Toen de uitnodiging op de mat viel, was mijn eerste reactie er een van verbazing. Een nieuwe kwalificatiestructuur in het mbo? Hoe kan het dat we dat in het vmbo nu pas horen? Hoe kunnen opleidingen in het mbo vernieuwd worden, zonder dat de voorbereidende programma's in het vo tegelijkertijd óók worden aangepast?

Het is ook niet bepaald een kleine wijziging, las ik in de begeleidende tekst van het congres. "Van een versnipperde structuur van ruim dertig kwalificaties zijn er nu drie hoofdstromingen: productietechniek, mechatronica en engineering, met daaronder in totaal negen kwalificaties. Deze herziening geeft ruimte om als onderwijs en bedrijfsleven samen te bouwen aan aantrekkelijke, toekomstgerichte en beter uitvoerbare opleidingen in de maakindustrie voor iedereen."

Deze vernieuwing is natuurlijk prima en noodzakelijk, zeker als dat is afgestemd met het bedrijfsleven. Maar de nieuwe programma's sluiten nu (opnieuw) niet aan op de profielmodules en keuzevakken van PIE in het vmbo. Misschien dat er op onderdelen wel aansluiting is, maar die aansluiting is niet in het ontwerp meegenomen en dat is jammer. Het maakt het ontwikkelen van leerroutes vmbo-mbo namelijk nodeloos ingewikkeld!

Doorlopende leerroutes moeten een geheel zijn, van de bredere aanpak in het vmbo naar het kwalificeren in het mbo. Voor leerlingen moet zo'n leerroute een logisch geheel zijn, die begint op het vmbo. Via allerhande LOB-activiteiten in de onderbouw en in de bovenbouw

heb je een duidelijk idee gekregen van welke opleiding je verder wilt gaan volgen. Je maakt een bewuste keuze. En dan wil je ook kunnen doorstromen in een goed(e) doorlopende leerroute. Zo'n leerroute moet inhoudelijk aan bepaalde voorwaarden voldoen: de leerstof is op elkaar afgestemd, er zijn heldere afspraken gemaakt tussen het vmbo en het mbo, en het is duidelijk waar je de leerroute volgt (op het vmbo, het mbo, of allebei, eventueel in combinatie met de praktijk bij het bedrijfsleven).

Zover zijn we nog niet. Er zijn al veel mooie en prima initiatieven in het land, gestimuleerd door het programma Sterk Techniekonderwijs en de wetgeving voor officiële doorlopende leerroutes van vmbo-basis tot en met de theoretische leerweg. Kijk maar naar de inspiratievoorbeelden op www.SterkBeroepsonderwijs.nl. Maar het mogen er wat mij betreft nog veel meer zijn.

Wat volgens mij essentieel is, en waar het mee moet beginnen, is dat het beroepsonderwijs als één geheel gaat optreden. Dan is het niet mogelijk om een examenprogramma op het vmbo of een kwalificatie in het mbo te veranderen zonder de ander daarbij te betrekken. Ik roep SBB, de Platforms Beroepsgerichte Programma's, het mbo en het vmbo dan ook op om dat overleg altijd te voeren en er op die manier voor te zorgen dat op programmaniveau doorlopende leerroutes altijd mogelijk zijn.

Dat moeten we samen willen, voor onze leerlingen en studenten. Want doorlopende leerroutes zijn voor leerlingen die goed weten wat ze willen een gouden kans om onderwijs op maat te krijgen. En dat gun ik ze van harte.

Jan van Nierop
Kartrekker STO

stichting
platforms vmbo

In de Stichting Platforms vmbo (SPV) werken elf docentenplatforms samen aan het vmbo. SPV richt zich op de beroepsgerichte profielen, de praktijkgerichte programma's én de avo-vakken in het vmbo. Onder het motto 'Samen waar het kan, apart waar dat wenselijk is' bundelen elf platforms hun krachten en vormen zij één vmbo-gezicht en één gesprekspartner voor het vmbo-veld.

SPV werkt samen met alle belangrijke spelers in het onderwijsveld, zoals de ministeries van OCW en VWS, de VO-raad, de MBO Raad, Connect Groen, het platform TL, Platform IT, Vakcollegegroep, SBB, branche-organisaties en vertegenwoordigers namens het bedrijfsleven. Dit alles met als doel de leerlingen in het vmbo een optimale voorbereiding te bieden op opleiding en beroep. SPV geeft, samen met anderen, uitvoering aan Sterk Beroepsonderwijs en Sterk Techniekonderwijs. Beide programma's hebben onder meer tot doel de samenwerking tussen vmbo, mbo en het bedrijfsleven in de regio te versterken.

Elf platforms werken samen

In SPV werken docentenplatforms samen, elk voor één profiel/praktijkgericht programma in het vmbo. Deze platforms vormen de (inhoudelijke) schakel tussen onderwijs, beroepsopleiding en beroep. Voor docenten organiseren de platforms activiteiten met als doel ontwikkelingen in de beroepspraktijk te vertalen naar onderwijs, zodat opleiding en beroep goed op elkaar aansluiten.

Meer informatie:
www.platformsvmbo.nl

Djoerd de Graaf

Omhoog die lat!

Vanaf 2014-2015 is de ontwikkeling van de vakmanschapsroute, de technologie- en de beroepsroute gevolgd door een jaarlijkse monitor. Projectleider Djoerd de Graaf (SEO) vertelt over de resultaten en geleerde lessen tot nog toe.

Meer doorstromen in de beroepskolom, minder uitval en switchen, kortere programma's en betere aansluiting bij deelnemers en het werkveld. Een greep uit de doelen van de experimenten 'Doorlopende leerlijnen'. Deelnemende scholen kregen experimenteerruimte, bijvoorbeeld om eerder te examineren.

Hogere lat

"Veel van de beoogde resultaten zijn zes jaar later gerealiseerd", vertelt Djoerd. "Vergeleken met leerlingen die niet in een doorlopende route

zitten, stromen leerlingen in de vakmanschapsroute op mbo2-niveau en de technologieroutes sneller in in het mbo en ronden ze hun opleiding ook sneller af met een diploma. Er wordt minder geswitcht en in de technologieroute is er ook minder uitval. Relatief zijn de aantallen deelnemers nog wel klein en zijn de routes lang niet altijd verankerd in de organisaties. Dat maakt het kwetsbaar. Bij het vmbo zien we vaker de drive om leerlingen verder te brengen, waar het mbo ook belang hecht aan voldoende instroom", vervolgt Djoerd. "Wat ons opviel was dat juist voor basisleerlingen op weg

naar een startkwalificatie deze routes heel goed werken. Met meer maatwerk, meer begeleiding en praktijk én een hogere lat doen deze leerlingen het boven verwachting goed. Ze halen versneld een startkwalificatie en leren soms zelfs door op mbo3 of 4-niveau, ook leerlingen uit grootstedelijke achterstandswijken. Je zou meer basisleerlingen zo'n kans gunnen! De technologieroute werkte goed voor jongeren die meer uitdaging zochten. Aandacht voor LOB vanaf de start maakt dat jongeren gemotiveerd raken en goed kunnen kiezen."

Blijvend enthousiasme

Het ontwikkelen van doorlopende routes is een kwestie van lange adem. Veel van de huidige routes bouwen voort op de experimentele routes en hebben daar profijt van gehad. "Alleen al door elkaar en elkaars werkwijze en visie beter te leren kennen, is veel winst te behalen. Het wegnemen van overlap in lesstof schept ruimte voor het eerder aanbieden van mbo-stof en voor studieverkorting. We zien dat het vmbo vaak eerder het voortouw neemt om hun deel van de route te ontwikkelen en dat leerlingen, eenmaal aanbeland in het mbo, bij enkele routes opgaan in het geheel. Voor échte doorlopende routes is blijvend enthousiasme aan beide kanten nodig."

Echt luisteren naar wat de leerlingen zelf willen leren

Wil je dat leerlingen de regie nemen over hun eigen ontwikkeling, dan kun je daar niet vroeg genoeg mee beginnen. Op 't Ravelijn in Steenbergen is dat voor Agora-leerlingen al in de brugklas: ze ontwerpen hun eigen challenges, aan de hand van een onderwerp dat ze zelf interessant vinden. Een radicaal andere manier van leren, met goede resultaten, vertelt directeur Huibert de Jonge.

De essentie van het Agora-onderwijs is aansluiten bij de interesses van de leerlingen en de leerling zelf verantwoordelijkheid geven voor het leerproces. Leerlingen ontwerpen, samen met een docent/coach, 'challenges' rond een thema dat ze interessant vinden. "Een leerling die alles wil weten van voetbal, onderzoekt dan bijvoorbeeld niet alleen de geschiedenis van het voetbal, maar ook hoe een voetbalveld is opgebouwd." Het mooie is: bij zo'n onderwerp komt bijvoorbeeld ook een wiskundig begrip als 'de stelling van Pythagoras' op een natuurlijke manier aan bod. Zo wordt uiteindelijk alle PTA-stof behandeld, op het moment dat een leerling eraan toe is, en verweven met een onderwerp dat de leerling echt interesseert. Vanuit die interesses leert de leerling gaandeweg ook waar zijn of haar talenten liggen: een prachtige combinatie van LOB-competenties.

Ook in de rest van het Ravelijn-onderwijs is er overigens veel aandacht voor LOB. Zo kunnen leerlingen kiezen uit maar liefst 45 keuzevakken. Bij vervolgopleidingen staat 't Ravelijn er inmiddels om bekend dat de leerlingen minder switchen bij hun vervolgstudie.

Huibert de Jonge

Intussen is de eerste Agora-groep het afgelopen schooljaar doorgestroomd naar het mbo. De leerlingen hadden gemiddeld een 7,2 op hun centraal examen (een aantal deed voor verschillende vakken examen op een hoger niveau) en maakten allemaal een weloverwogen keuze: van grafisch lyceum en een ICT-opleiding tot de opleiding voor pedagogisch medewerker.

Zou deze manier van leren voor alle leerlingen kunnen werken? Volgens De Jonge wel. Hij ziet in elk geval op 't Ravelijn het aantal aanmeldingen voor het Agora-onderwijs groeien. Het meest leerzame van het traject vindt hij zelf hoe waardevol het is gebleken om echt te luisteren naar wat de leerlingen zelf willen leren. "Want de meeste leerlingen weten goed wat ze willen, wat ze kunnen en waar hun talenten liggen, ook als ze twaalf zijn!"

"IN DE PRAKTIJK LEER JE MEER"

EEN KIJKJE OP EEN MEESTERGEZELBEDRIJF

Op het melkveebedrijf van Robert Overvelde in Beemte-Broekland leren Anouk (links op de foto) en Jacolien het vak van de meester.

Als je je afvraagt of 'gezellen' Anouk Berndsen en Jacolien Tiemens het naar hun zin hebben op hun meestergezelbedrijf, hoef je alleen maar naar het TikTokfilmpje te kijken, dat ze vanochtend tussen de bedrijven door maakten: Anouk staat dansend en playbackend op een vrolijk muzikje de melkmachine schoon te spuiten, en aan het eind spuit ze ook nog even Jacolien nat. Dolle pret! En mocht je je vervolgens afvragen of er ook nog wel geleerd en gewerkt wordt op het melkveebedrijf van 'meester' Robert Overvelde: dat filmpje maakten ze nadat ze op eigen initiatief, na de ochtendronde door de stal, samen in de computer hadden opgezocht welke koeien nog niet gemolken waren, en die naar de melkmachine hadden geleid. "Daar was ik best van onder de indruk", zegt Robert, "want dat hoeven ze nog helemaal niet te kunnen. Kennelijk hadden ze heel goed opgelet toen ik dat computerprogramma laatst uitlegde."

Meedraaien op een bedrijf

Leren in de praktijk, daar gaat het om bij de Vakmanschapsroute (officieel: de 'geïntegreerde leerroute') van Zone.college Twello. De studenten werken vanaf het derde jaar vmbo in drie of vier jaar toe naar het mbo2-diploma in de richting medewerker Veehouderij of een van de vijf andere richtingen, zonder vmbo-examen. Ze volgen alleen de avo-vakken op school, de praktijkvakken leren ze tijdens gewone stages en op een meestergezelbedrijf, waar ze het hele schooljaar een dag in de week meedraaien. "In een gewoon stagebedrijf draait het vooral om 'meters maken' en de praktijk

leren kennen", vertelt coach Sabine Gelderman. "Het meestergezelbedrijf is de plek waar onderwijs en praktijk samen komen. Wat de studenten normaal op school leren, leren ze nu in de praktijk van degene die er het meeste vanaf weet." Overvelde: "Het gaat vooral om dagelijks terugkomende werkzaamheden rondom de melkrobot, het voeren en verzorgen van de dieren en allerlei zaken rond gewassen en oogst. En als er een bon of een rekening langskomt, gaan we even hier aan de keukentafel zitten en leg ik het allemaal uit." Daarnaast kunnen de leerlingen ook aan het werk met extra praktijkopdrachten uit de kaartenbak, die aansluiten op het kwalificatiedossier of de keuzevakken.

Donkergroene opleidingswens

De Vakmanschapsroute van Zone.college is bij uitstek geschikt voor leerlingen met een 'donkergroene' opleidingswens, die ook echt gemotiveerd zijn. Zoals eerstejaars Anouk: "Ik wil heel graag boer worden. Mijn opa heeft zeshonderd schapen, daar ging ik altijd al bij helpen. Ik heb ook al stage gelopen bij een opfokbedrijf voor springpaarden. Ik vind het fijn om in de praktijk te leren. Boeken zijn niks voor mij!" En tweedejaars Jacolien: "Bij elk bedrijf leer je weer iets nieuws. Vorig jaar liep ik bijvoorbeeld stage bij een bedrijf waar ze werkten met een voerrobot en met een mestscheider. Daarin werd mest omgezet in strooisel. Bij een ander stagebedrijf hadden ze een melkcarrousel, waarin veertig koeien kunnen worden gemolken." Met haar huidige meester Robert Overvelde mocht ze laatst mee naar een keuringsdag voor melkvee in Leeuwarden. "Daar heb ik geleerd hoe je koeien moet wassen, scheren en voorbrengen voor de keuring."

Vakkennis van professionals

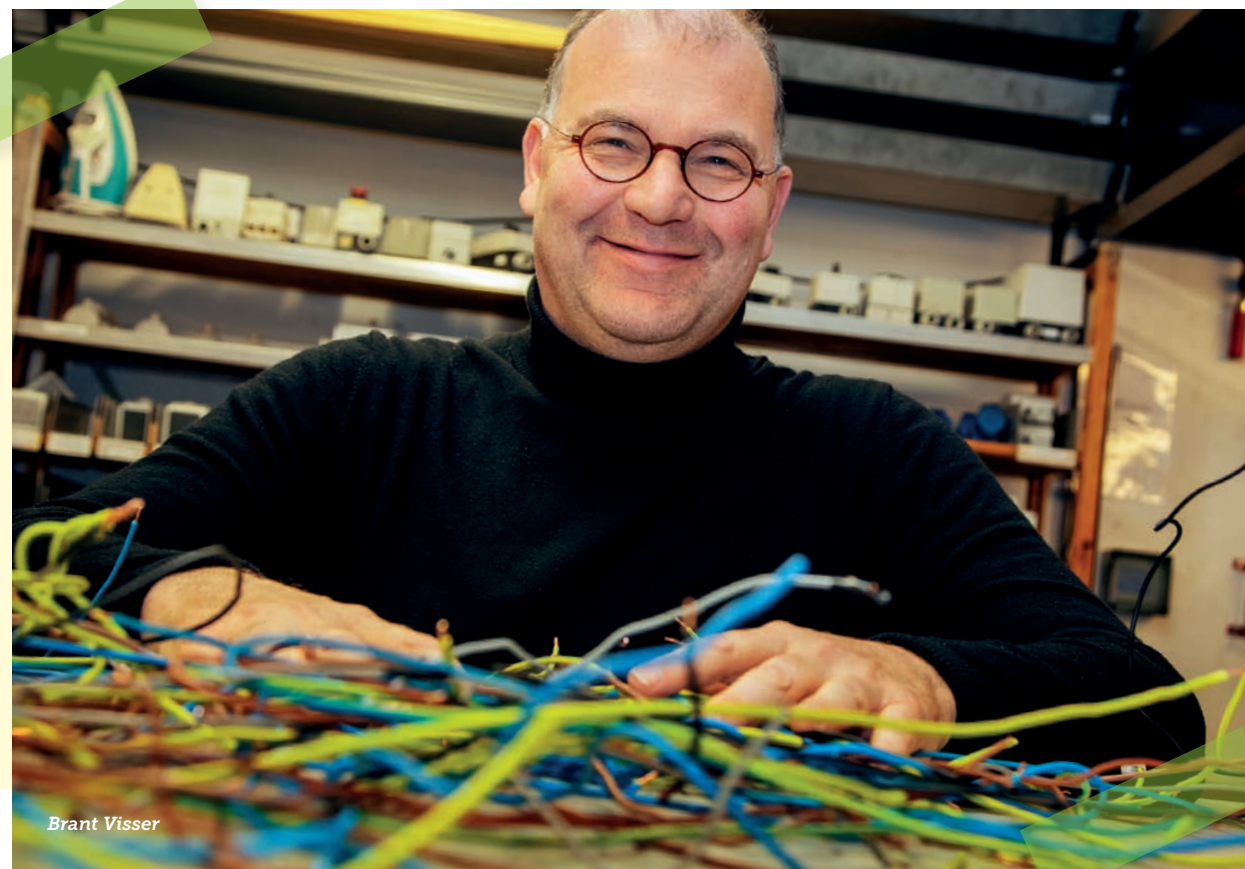
De driehoek meester-gezel-coach is de kracht van deze aanpak. Allemaal zijn ze even belangrijk. Want, zegt Robert, "de praktijk is natuurlijk belangrijk, maar je wilt ook dat ze de theorie goed leren". Coach Sabine komt dan ook regelmatig langs en houdt in de gaten of alle onderwerpen voor de mbo2-opleiding en de proeve van bekwaamheid aan bod komen. De leerlingen doen daar ook verslag van, schriftelijk of in de vorm van foto's of een vlog.

Het onderwijs wordt er absoluut beter van, vindt Sabine, omdat het profiteert van de vakkennis van professionals. Voor de deelnemende bedrijven, die aan het begin van het traject met de school bij elkaar kwamen om te brainstormen over de aanpak, is het fijn dat er echt iets gebeurt met de feedback. En de studenten? Terwijl de meiden in de stal op de foto gaan, kijkt Sabine glimlachend toe. Als docent dierverzorging stond ze jarenlang voor de klas, nu staat ze als coach naast de student. "Het is een verschil van dag en nacht", zegt ze. "Ik zie dat ze in de praktijk veel meer leren dan op school uit een boek, en ze zijn supergemotiveerd. Het is fantastisch om ze zo in hun element te zien!"

Verder komen door vertrouwen in je eigen kunnen

Leerlingen die weten wat ze kunnen en docenten die worden aangesproken op wat ze kunnen. Zó maak je een doorlopende route, aldus Brant Visser, programmamanager STO TEC Zuidoost Friesland en voorheen schoolleider van het Stellingwerf College in Oosterwolde.

Brant Visser

Een doel van doorlopende routes is dat leerlingen in het mbo verder kunnen met hun leren. Een schoolvoorbeeld van hoe je het niet zou willen: een oud-leerling van het vmbo staat op het mbo op beginnersniveau plaatjes aan elkaar te lassen. De mbo-docent zegt: "Zo, jij hebt er aanleg voor!" Waarop de leerling laat vallen dat hij Nederlands kampioen lassen is... Dat kan anders. Daarom werkt Stellingwerf met andere vmbo's en ROC Friese Poort aan een opzet, waarin zowel de leerling zelf als het mbo beter weten wat de leerling kan.

Leven lang ontwikkelen

"Op woensdagmiddagen volgen leerlingen hun keuzevakken op het mbo. Door één programma te maken van keuzevakken en keuzedelen halen we de overlap eruit", vertelt Visser. "Een leerling begint op het vmbo en moet aan het einde van de mbo-opleiding zelfstandig een vak kunnen uitoefenen. In de loop van de route moet de leerling dus een steeds hoger niveau van kennis en (vak)vaardigheden verwerven, in een toenemende mate van complexiteit. Dat rubriceren we in een raster om het niveau te borgen: de leerling weet wat hij/zij

kan en het roc weet wat de leerling kan."

Bij de doorlopende routes voor PIE en BWI zijn meerdere scholen met verschillende ideeën betrokken. Daarom is het Consortium Beroepsonderwijs ingeschakeld om de aansluiting zó te borgen, dat deze locatie-, docent- en methode-onafhankelijk is. Minstens zo belangrijk als de inhoud is de wijze waarop er gewerkt wordt aan doorlopende routes. Docenten van vmbo en mbo vormen daarom de spil in de werkgroepen; zij hebben de expertise en kennis van keuzevakken. En krijgen van hun schoolleiding het vertrouwen en ruimte, ook om fouten te maken. "Daarvan groei je en word je sterker. Voor een leven lang ontwikkelen zijn eigenwaarde en vertrouwen in je eigen kunnen nodig."

Meer dan gouden handjes

Bij 'Vernieuwing vmbo' pakte zo'n centrale rol voor docenten goed uit. De school deed een appèl op de docenten en gaf ze de ruimte om los te komen van het oude programma en van de attitude 'de docent bepaalt'. Om in plaats daarvan leerlingen te ondersteunen bij wat die zélf graag willen bereiken.

Ook bij het experiment 'Duurzame combinaties PIE/BWI' dat zeven vmbo-scholen in Nederland aangaan voor een periode van zes jaar, worden docenten bij de inrichting van het programma bewust aangesproken op hun vakken, want: "Bezielde docenten die trots zijn op hun vak, brengen die motivatie over op hun leerlingen", stelt Visser. "Een doorlopende leerroute is dynamisch. Over tien jaar moeten leerlingen misschien wel veel meer met data kunnen omgaan en onderzoekend in een team tot creatieve oplossingen kunnen komen. Dat geldt ook voor basisleerlingen, want die zijn echt méér dan gouden handjes." Dat betekent dat docenten in de beroepsgerichte vakken – die al heel veel aan scholing doen – zich moeten blijven ontwikkelen en naar buiten kijken om te kunnen blijven aansluiten.

Vinger in de pap

Belangen van stakeholders die met de inhoud aan de haal willen gaan, bemoeilijken de doorlopende route. "Sommige roc's zouden graag een vinger in de pap hebben en de keuzevakken van leerlingen bepalen. Bedrijven hebben ook zo hun wensen. Wij stáán voor onderwijs. Daarom vertrekken we vanuit het belang van de leerling met LOB als basis: wat wil jij en wat heb jij nodig om dat te realiseren?"

De grote vraag luidt natuurlijk: gaat het ROC straks ook daadwerkelijk aansluiten op de verschillende niveaus waarmee leerlingen de overstap maken? Voor een school die zich inspant individuele leerlingen op niveau te bedienen een bij uitstek relevante vraag. "We gaan dat merken bij ons eerste cohort van 35 overstappers", zegt Visser. "ROC Friese Poort werkt hard aan de ontwikkeling van modulair onderwijs. Het gaat ons niet om versnelling, om zo bijvoorbeeld de verhitte arbeidsmarkt te bedienen. Eventuele tijdswinst die een leerling boekt, kan de leerling besteden aan een vak dat hij minder goed beheerst of juist aan een pittigere opdracht. Want elke leerling wil uitgedaagd worden en het gevoel hebben iets geleerd te hebben en te kunnen."

Lees hier meer over de doorlopende leerroutes in Zuidoost Friesland

<https://www.sterkerberoepsonderwijs.nl/inspiratie/aansluiten-bij-wat-de-leerling-kan>

Of bekijk het webinar van STO live op YouTube

<https://www.youtube.com/watch?v=O1CeaLWaqyQ>

MARINKA KUIJPERS

VERANDERENDE KIJK OP DOORSTROOM VMBO-MBO:

Van WAT naar WIE

De stap van leerling naar student is groot. Té groot voor veel jongeren. Loopbaanontwikkeling en -begeleiding (LOB) richt zich op veel scholen op het nemen van die ene stap, van vmbo naar mbo. Voor veel jongeren betekent dat vérspringen zonder aanloop. Met als risico dat je niet ver komt of niet op de juiste plek belandt. Om vooruit te komen zijn kleinere stappen nodig die jongeren gedurende hun gehele vmbo- en mbo-opleiding nemen, zodat de overgang een kwestie van doorlopen is in plaats van een sprong in het diepe.

Het probleem van de moeizame transitie van vmbo naar mbo is niet nieuw. Een jaar of vijftien geleden deed ik al onderzoek naar projecten rondom doorlopende leerlijnen vmbo en mbo. Deze projecten legden zich toe op onderwerpen als de aansluiting van leerstof, de samenwerking op docent- en managementniveau en het vormgeven van gezamenlijke huisvesting. We concludeerden dat die projecten op een aantal punten succesvol waren, maar dat de aansluiting van LOB nog niet op de kaart stond.

DE DOORLOPENDE LEERRUTE

Het is JOUW!
altijd Eigen!

COLUMN

De aanbeveling was om dit als eerste vorm te gaan geven.

Het aansluitingsvraagstuk is nog niet van tafel. De focus moeten we, mijns inziens, verleggen van structuren en muren naar de jongere zelf. LOB zou niet gericht moeten zijn op het nemen van die ene stap, maar op het (leren) bewandelen van je loopbaanpad. De loopbaancompetenties waar LOB in het vmbo en mbo op gestoeld zijn, zijn precies dáárvóór bedoeld: om eigen regie te kunnen nemen als de omgeving (je werk/leersituatie, de mensen met wie je werkt/leert of privé-situatie) verandert. Zodat je je met zelfvertrouwen kunt bewegen, niet alleen bij de overgang naar een nieuwe opleiding, maar ook daarna, in een snel veranderende maatschappij.

Maar... Als elke stap in het onderwijs vastligt in een rooster voor de hele klas, leer je dan wel om te bewegen in een veranderende omgeving? Hoe leer je regie nemen in je leren, als je lessen en leraren moet volgen? Kún je wel een zelfbewuste stap nemen naar een vervolgopleiding, zonder een aanloop in het opdoen van praktijkervaringen, het opbouwen van een zelfbeeld, het oefenen in het maken van zelfgekozen stappen waarbij je anderen leert betrekken?

Een mogelijk antwoord op het vraagstuk van de doorstroom vmbo-mbo is een verandering van perspectief: van de doorlopende leerlijn vmbo-mbo naar doorlopende loopbaanontwikkeling van de jongeren. Dus niet gericht op *wat* maar op *wie* er moet doorlopen. Aansluitende lesstof, overlegstructuren en gebouwen zijn belangrijk, maar uiteindelijk gaat het erom leerlingen de vaardigheden te leren om een leven lang hun loopbaan te kunnen vormgeven.

Dat vergt nogal wat van het onderwijs. Een flexibel curriculum, zodat leerlingen in diverse omgevingen ervaringen op kunnen doen en keuzes kunnen maken. Docenten in vmbo en mbo die in gedeelde (en niet verdeelde) verantwoordelijkheid zorgen voor doorlopende LOB. Docenten en managers die ook zélf hun loopbaancompetenties ontwikkelen, en anderen daarin begeleiden. En besturen en directies die zich verantwoordelijk voelen voor het vormgeven van loopbaangericht onderwijs.

Veel scholen zijn op weg naar toekomstgericht onderwijs, maar er zijn nog stappen te nemen. Beginnend met het bespreken van het perspectief op LOB. Beschouw LOB niet als een speeltje van de decaan of loopbaanbegeleider, maar als een taak van de hele school. Richt het onderwijs in zodat jongeren keuzes leren maken die zowel passen bij henzelf als bij de (veranderende) omgeving. Niet alleen voor de overstap naar het mbo, maar ook bij de loopbaanstappen in de rest van hun leven. Dat is goed voor hun werkgeeluk en voor de samenleving. Dan kunnen we over vijftien jaar zeggen: "Sterk beroepsonderwijs, waarin jongeren doorlopend aan hun loopbaanontwikkeling werken? Dat hebben we al lang!"

Marinka Kuipers

Bijzonder hoogleraar leeromgeving en -loopbanen

Mail aan mijn oude vmbo-school

Een excellente basis... en dóór!

Leerlingen en docenten met plezier aan het werk in/aan doorlopende leerroutes. Beleidsmedewerker Gerdien Martens en projectleiders vo-mbo Inge van den Oever en Wouter Weelink vertellen hoe ze dat in Zwolle aanpakken.

Leerling Alberd Jan (midden) met Inge van den Oever (links) en Wouter Weelink (rechts)

“Als jongeren dichtbij huis gaan werken, moet je ze ook dichtbij opleiden”, stelt Gerdien Martens, beleidsmedewerker ‘Doorlopende routes’ bij Landstede Groep. “In het onderwijssysteem hebben vmbo-basisleerlingen de kortste opleidingsduur. Op weg naar een mbo2-diploma moeten zij het vaakst wisselen van opleidingslocatie en docententeam. Daardoor is er minder tijd om deze leerlingen echt te leren kennen en is het risico op uitval groot.” Daarom: laat leerlingen vanuit hun eigen vmbo-locatie, begeleid door één team van vmbo- en mbo-docenten, ervaringen opdoen met beroepen, leren op het mbo en een mbo2-diploma halen.

Eigen sausje

Inmiddels is de Landstede Groep al zeven jaar bezig met doorlopende en geïntegreerde leerroutes. “Nu pas is dit ‘het nieuwe normaal’”, bekent Gerdien. “Onze focus ligt op de jongere en wat die nodig heeft om straks met succes te kunnen functioneren op de arbeidsmarkt en/of vervolgopleiding.” Landstede werkt op negen locaties één op één samen met de vmbo-scholen. Steeds met dezelfde uitgangspunten, maar met een ‘eigen sausje’ van de twee samenwerkende scholen. Zo kunnen vmbo-basisleerlingen van TalentStad Beroepscollege in het derde jaar kiezen voor een doorlopende leerroute naar mbo2. Vooralsnog halen ze zo in vijf jaar zowel hun vmbo- als mbo-diploma. Inge van den Oever (Landstede MBO) en Wouter Weelink (TalentStad) zijn projectleiders van de doorlopende routes vmbo-mbo in Zwolle. Zij faciliteren docenten van Talentstad en hun mbo-collega's om de doorlopende leerroutes

te stroomlijnen. “Op een vast dagdeel kunnen zij zich toeleggen op ontwikkelen. Wij zorgen voor de randzaken, het ‘gedoe’ eromheen”, lacht Inge. “Leerlingen moeten bijvoorbeeld dubbel ingeschreven staan, roosters en systemen moeten aansluiten. Wij zien kansen, kijken wat er zou kunnen, wat docenten nodig hebben en organiseren dat.” Wouter: “Om de routes te borgen, moeten we zorgen dat het bij het vmbo en het mbo in het onderwijs zit. We zijn bezig elke stap vast te leggen. De bedoeling is dat het dóór kan gaan, ook zonder ons.”

Puzzeltocht

“In de route kunnen leerlingen versnellen, maar – afhankelijk van de vervolgrichting – ook verdiepen of verbreden. Dat is complexer dan het lijkt, zeker als opleidingen niet in één gebouw zitten. In die puzzeltocht zitten we nu”, vertelt Wouter. “We ontwikkelen stap voor stap.” Het aantal deelnemers is nog klein. Vorig schooljaar zaten zeven E&O-leerlingen in de route en hebben vier leerlingen Z&W voedingslessen gevolgd op het mbo en eerder (mbo-)examen gedaan. Leerlingen van D&P volgen al onderdelen van mbo2 en gaan volgend jaar ook examens doen. De technische profielen staan op de rol. Eind dit jaar is er naar verwachting een doorlopende leerroute naar alle Zwolse mbo2-opleidingen van Landstede MBO. Ondertussen verkent Landstede Groep de mogelijkheden om ook leerlingen vanuit het praktijkonderwijs in te laten stromen in de

doorlopende leerroutes. “Het begint bij je maatschappelijk verantwoordelijk voelen voor het onderwijs dat je biedt”, zegt Inge. “Het allerbelangrijkste is dat de leerling student wordt in een begeleide, zachte overgang naar mbo2. Zo krijgen ze een stabiele basis voor hun toekomstige leven en zijn ze klaar voor de arbeidsmarkt of om door te leren op niveau 3. Als vmbo- en mbo-docenten elkaar ontmoeten en leren kennen is er ontzettend veel mogelijk! Docenten vinden elkaar in hun professionaliteit en enthousiasme. Daarom ook laten we oud-leerlingen van de routes hun succesverhalen delen; niet alleen voor leerlingen, maar ook voor docenten.”

Voorraan staan

Hoe trots ze zijn op studenten als Alberd Jan (zie foto), die door het integreren van vmbo en mbo nu weet waar hij het voor doet en verder wil leren op mbo3, steken Inge en Wouter niet onder stoelen of banken. Wouter: “Dat is wat ons drijft. We vinden het ontzettend belangrijk dat vmbo- en mbo2-leerlingen eens een keer voorraan staan. Dat zij mogen versnellen en als eerste aan de beurt zijn, in plaats van als allerlaatsten hun diploma-uitslag te krijgen. Het zijn leerlingen die in meerdere opzichten vaak het deksel op de neus gekregen hebben. Ze verdienen de erkenning dat wat zij doen ertoe dóet en dat ze het hartstikke goed doen!” Inge: “De grootste winst van de doorlopende leerroute zit in méér dan het kwalificerende deel, namelijk ook in de sociale- en persoonlijke ontwikkeling: Als jij goed in je vel zit, dan gaat leren vanzelf.”

Van: LucasKorenwinder LucasKorenwinder@studentmboRijnland.nl
Verzonden: 28 november 2022 16:11
Aan: Mevr.vanSplunder@KalsbeekBredius.nl

Onderwerp: **Mail van Lucas**

Beste mevrouw van Splunder,

Ik schrijf u dit bericht omdat u als mentor op het Kalsbeek College locatie Bredius in Woerden altijd voor ons klaar stond. Als er iets aan de hand was, als je je verhaal kwijt wilde of iets niet lukte, kon je altijd rekenen op hulp of een luisterend oor. Dat was top! Voor mij was het profiel Zorg & Welzijn een logische keuze, ook al was ik de enige jongen in een meidenklas. Voor mijn omgeving was dat helemaal geen ding. Mijn vader werkte als gehandicaptenbegeleider en mijn moeder als verloskundige.

Ik weet al vijf jaar dat ik in een ziekenhuis wil werken. Twee jaar geleden leerde ik mijn vriendin kennen. Haar oom heeft een ernstig ongeluk gehad. Later zei hij: “Als ik mijn leven zou kunnen overdoen zou ik Spoedeisende Hulp-verpleegkundige worden.” Toen ben ik filmpjes en operaties op tv gaan kijken en me gaan verdiepen in het werk. Je hebt kort en heftig contact en kunt écht wat betekenen voor mensen. Ik vond het zó gaaf dat ik dacht: ‘Dat wil ik ook!’

Sinds zeven maanden hebben mijn ouders een Thomashuis in Beesd overgenomen en zijn we verhuisd. In dat huis wonen negen mensen met een verstandelijke beperking. Ons huis is er tegenaan gebouwd. Met nog zes begeleiders helpen mijn ouders bewoners met de dagelijkse taken, zoals opstaan, ontbijten, wegbrengen, koken, samen koffiedrinken. Ik kom de bewoners elke dag tegen. Als ik vrij ben van school drink ik vaak thee met een bewoner die eerder thuis is van z'n werk en op maandagavond doe ik meestal een spelletje. Mijn zusje heeft het syndroom van Down, dus ik was van jongs af aan gewend aan de omgang.

Ik ben nu 18 en zit in het laatste jaar van de mbo2-opleiding Servicemedewerker. Toen ik op het vmbo zat werd er wel al wat verteld over het verpleegkundevak en de mbo-opleiding. In groepjes van twee ging je naar het mbo om daar een les Zorg & Welzijn bij te wonen. Voor mij paste dat goed, maar er zijn ook leerlingen die een andere keuze maken na Zorg & Welzijn. In de opleiding Servicemedewerker is ook leerlingen die een andere keuze maken na Zorg & Welzijn. In de opleiding Servicemedewerker is ook leerlingen die een andere keuze maken na Zorg & Welzijn. In de opleiding Servicemedewerker is ook leerlingen die een andere keuze maken na Zorg & Welzijn. In de opleiding Servicemedewerker is ook leerlingen die een andere keuze maken na Zorg & Welzijn. In de opleiding Servicemedewerker is ook leerlingen die een andere keuze maken na Zorg & Welzijn.

Op mboRijnland heb je buddy's: studenten van mbo4 die jou uitnodigen om mee te gaan naar een presentatie, om te kijken bij een vakles of op hun stageadres. Ik zie om me heen studenten hun motivatie kwijttraken, omdat het onderwerp of vak dat ze leuk vinden niet behandeld wordt in de leerstof. Door mee te kijken met een buddy die dat vak wel doet, al is het twee uurtjes in de week, raak je toch gemotiveerd. Je krijgt een doorkijkje naar wat je te wachten staat en je weet waarvoor je de niveau2-opleiding doet. Als je zelf in mbo4 zit en je hebt alles op orde, word je gekoppeld aan een vmbo-leerling die dezelfde kant op wil als jij en word je buddy.

Ik heb stagegelopen op een zorgboerderij en loop nu stage bij een instelling voor dagbesteding. Na dit jaar wil ik naar de vierjarige mbo4-opleiding en dan na twee jaar de bbl gaan volgen, dus werkend leren in het ziekenhuis. Ik ben van plan om datzelfde op hbo-niveau te doen. En daarna kan je je dan specialiseren voor Spoedeisende Hulp. Best een lange weg, maar ik heb daar echt zin in. Ik zou tegen vmbo-leerlingen willen zeggen: neem initiatief, kijk rond en zoek uit waar je interesses liggen. Dat helpt je om te blijven zien waarvoor je het doet. Pak je kans, want niemand anders doet het voor je!

Groetjes,
Lucas Korenwinder

Van: **Karen van Splunder** Mevr.vanSplunder@KalsbeekBredius.nl
Verzonden: 29 november 2022 09:17
Aan: LucasKorenwinder@studentmboRijnland.nl

Onderwerp: **Re: Mail van Lucas**

Lieve Lucas,

Wat ontzettend leuk om jouw mail te mogen ontvangen. Dank je wel daarvoor. Zoals verwacht, lees ik dat het goed met je gaat. Ga voor die mooie toekomst die je voor jezelf hebt uitgestippeld. Als er één geschikt is en het aankan, dan ben jij het.

Hartelijke groet,
Karen van Splunder

LEKKER DOORVAREN!

Op de Maritieme Academie Harlingen stromen vmbo-leerlingen Maritiem en Techniek op dezelfde locatie door naar de mbo 3 of 4-opleiding Schipper binnenvaart op het Nova College.

"Arossa Aqua, hier Alfa. Waar ga je heen?"

"Ik ga de Lek op!"

"Dan wacht ik u even af!"

Schipper Floris Oostrum (17) van het containerschip Alfa neemt gas terug. Het is druk bij de afslag naar de Lek: niet alleen met andere binnenvaartschepen, zoals de Arossa Aqua, maar ook met waterbussen en een veerboot die heen en weer vaart.

Studiegenoot Kris Steenmeijer, die bij de vorige oefening de Alfa heeft uitgevaren vanaf de Dordtse Kil bij Moerdijk, kijkt mee. "Je had 'm er nog voor kunnen doen", zegt hij. "Maar het was wel krap." "Ja, dan had ik al bij de landpunt moeten zitten", zegt Floris, terwijl hij de schermen in de gaten houdt. "Lorraine, Alfa. Gaat u naar Rotterdam?" Het is simulatieweek voor de derdejaars van de mbo3-opleiding Schipper binnenvaart. In een viertal donkere ruimten is op grote schermen de situatie op het water zo goed nagebootst dat je na een tijdje de vloer voelt bewegen.

Een lokaal verder houdt docente Chrystel de Jong op twee rijen computerschermen in de gaten wat er in de stuurhutten gebeurt, en geeft instructies aan de schippers. Met tien jaar ervaring in de containerbinnenvaart kent ze veel praktijksituaties uit de eerste hand. "Het lastigste is om goed overzicht te houden, want er gebeurt veel tegelijk. De studenten communiceren bij deze oefening met mij, en ik ben als operator de verkeerspost, de overige scheepvaart én hun matroos op het schip. Zo trainen we ook hun communicatieve vaardigheden."

Stage

Dat Kris en Floris al zo geroutineerd aan het roer staan, is niet zo raar. De studenten lopen dit jaar

werkstages op een binnenvaartschip, ze hebben dus al veel praktijkervaring. Maar daarnaast zijn ze al vanaf de brugklas ondergedompeld in de nautische wereld.

Op de Maritieme Academie, die in Harlingen een locatie deelt met het Nova College, draait alles namelijk al vanaf de eerste jaar vmbo om scheepvaart. Alle pakweg 145 leerlingen volgen het profiel Maritiem en Techniek (MaT).

Teamleider Anna Dantuma

In de lokalen hangen foto's van schepen, uit de 3D-printers komen kleine schepen en de vmbo-leerlingen varen regelmatig mee op een van de vier opleidingsschepen.

Ook buiten de lessen worden de leerlingen voorbereid op een leven aan boord. Vanaf de derde klas zijn de leerlingen doordeweeks intern en gaan ze in het weekend naar huis (vanaf de brugklas mag dat al). Ze leren zo samen verantwoordelijk te zijn voor hun omgeving en elkaar – precies zoals aan boord van een schip.

DOORLOPENDE LEERRUTE VMBO-MBO 3 OF MBO 4 VAN MATROOS NAAR SCHIPPER

Doorlopende route

De leerlingen behalen op de Maritieme Academie het vmbo-diploma Rijn-, Binnen- en Kustvaart (dan zijn ze matroos) of Scheeps- en Jachtbouw. Vervolgens stroomt zo'n 95% door naar een mbo-opleiding in de richting Scheepvaart. Die doorlopende leerlijn op één locatie is fijn voor leerlingen: het is bekend wat er komt, ze kennen de vakken en de docenten al.

In de overgang van vmbo naar mbo zit nog wel wat overlap in de beroepsvakken, vertelt teamleider Anna Dantuma, maar de leerlingen/studenten klagen daar niet over. "Ze hebben dan gewoon nog wat extra praktijkervaring, als ze klaar zijn. Extra versnellen kan eigenlijk niet: leerlingen zijn aan het eind van hun opleiding nog leerplichtig, terwijl ze hun vaarbevoegdheid al hebben. Zodra het kan willen ze echt graag de praktijk in. Soms gaan ze na hun examens meteen aan boord en zeggen ze: 'Het diploma haal ik later wel een keer op!'"

Radarpatent

Zover is het nog niet voor de groep van Floris en Kris. De waterbussen erbij was leuk bedacht, vinden ze bij de nabespreking. Het was een gecompliceerde simulator-opdracht en docent Chrystel is tevreden: "Over het algemeen ging het bij iedereen hartstikke goed!" Hierna staat 'radarpatent' op het rooster, dan krijgen ze dezelfde soort praktijksituaties maar dan alleen met radarbeelden ter oriëntatie, zoals in de praktijk wel gebeurt bij dichte mist. Dát wordt pas pittig. Heeft docent Chrystel de Jong eigenlijk zelf geen heimwee naar het water? Ze lacht. "Ik mis het varen zeker wel, maar ik leer nu veel in het onderwijs. En de studenten komen met zulke mooie verhalen uit de praktijk. Dan geniet ik mee!"

DOORLOPENDE LEERLIJN LOB BELANGRIJK BIJ STUDIEKEUZE

Wegwijs in een 'snoepwinkel' vol mbo-studies

Als je wilt dat vmbo-leerlingen een mbo-studie kiezen die echt bij ze past, is voorlichting alleen niet voldoende, aldus Louise van de Beerekamp, directeur van het StudentensuccesCentrum (SSC) van Deltion. Het studieadvies kan persoonlijker, en de samenwerking met toeleverende vmbo-scholen is daarbij cruciaal.

Alsof je jongeren een snoepwinkel laat zien, barstensvol met het lekkerste snoep in glinsterende papiertjes, en dan zegt: 'Nou, kies er maar één, succes!' Het is een vergelijking die treffend illustreert waar het bij de overgang tussen vmbo en mbo vaak spaak loopt. "Alleen al binnen het economisch domein van Deltion zijn er zoveel verschillende opleidingen", zegt Louise van den Beerekamp. "Hoe moet je als aspirant-student dan beoordelen welke het beste bij jou past?"

Van de Beerekamp is directeur van het StudentensuccesCentrum van Deltion in Zwolle. Hoewel ze benadrukt dat switchen van studie echt niet per se verkeerd is ("Sommige studenten hebben het nodig om eerst te ervaren waar ze niet goed in zijn, om daardoor te ontdekken waar ze wel goed in zijn") is haar stellige overtuiging dat aspirant-studenten echt wel wat hulp kunnen gebruiken bij die studiekeuze. "Binnen het onderwijs laten we de leerlingen daarbij eigenlijk teveel aan hun lot over. Zelfs als je al best goed weet wat je wilt: hoe kom je wijs uit 250 mbo-opleidingen? We kunnen ze daar echt beter in begeleiden."

Feedback, of een gesprek met iemand die thuis is in alle opleidingen: het helpt. Deltion zet met het SSC daarom niet alleen vol in op voorlichting, maar ook op begeleiding bij de studiekeuze. Vmbo'ers kunnen bij het SSC binnenlopen voor een loopbaanadviesgesprek en natuurlijk wordt een LOB-dossier (zoals Paspoort voor Succes) meegenomen bij de intake. Daarnaast richt het SSC zich uitdrukkelijk ook op mentoren en decanen van de (ruim 300!) toeleverende scholen (vooral de rondleidingen zijn populair), want een doorlopende LOB-leerlijn kan echt helpen.

Haar belangrijkste advies aan vo-scholen: besteed bij LOB vooral veel aandacht aan bewustwording bij de leerlingen van wie ze zijn en waar ze goed in zijn. "Als ze dat scherp hebben, kunnen wij ze beter adviseren. Als we zo'n bewust en persoonlijk loopbaanadvies handen en voeten weten te geven, dan denk ik dat we, samen met het vo, mooie stappen kunnen zetten."

Louise van den Beerekamp

Meer routes of (nog) meer maatwerk?

In een pilot organiseren praktijk-onderwijs- en vmbo-scholen samen onderbouw- of schakelklassen. Deze route is bedoeld voor leerlingen waarover twijfel bestaat of ze het best op hun plek zijn in het praktijkonderwijs of in het vmbo. Scholen willen zo leerlingen kansen bieden en voorkomen dat leerlingen die het niet redden in vmbo basis met een faalervaring aan het praktijkonderwijs (pro) beginnen.

Het gaat vaak om leerlingen die het cognitief wel kunnen, maar wat meer begeleiding en tijd nodig hebben om de overstap te maken.

Pilotleerlingen mogen twee of drie jaar doen over de kerndoelen van de onderbouw en volgen maximaal 500 klokuren per jaar les op de vmbo-locatie. Wie dat wil én kan, stroomt daarna door naar de bovenbouw vmbo.

Best of both worlds

Hoe de onderbouwklas er precies uitziet, verschilt: meer of minder vmbo-vakken, les van een vmbo- of een pro-docent, op de praktijkonderwijs- of de vmbo-locatie, als aparte groep of gemengd.

"The best of both worlds", aldus een schoolleider. Alle pilotleerlingen krijgen begeleiding, ook in het plannen, organiseren en huiswerk maken om

te kunnen meedraaien op het vmbo. Gaandeweg korten sommige scholen de duur van de onderbouwklas in, soms voor de hele groep, soms per leerling. Pilotleerlingen gaan dan al over naar het eerste of tweede leerjaar vmbo. Leerlingen die de overstap maken naar het vmbo vallen vaak op door hun motivatie. Lang niet alle pilotleerlingen leren na de onderbouwklas door in het vmbo. Sommigen halen het benodigde basisoniveau niet of voelen zich minder senang in de grotere vmbo-setting. Of komen met hun ouders tot de conclusie dat ze liever op het praktijkonderwijs blijven. Dat roept voor scholen nieuwe vragen op, zoals: hoe kunnen we leerlingen die iets extra's gedaan hebben op hun niveau bedienen om ze te blijven uitdagen en motiveren?

Op niveau

De oplossingen variëren van nóg meer routes tot meer differentiëren. De ene school denkt aan een versnelde entree-route, de ander wil deze leerlingen als klas bij elkaar houden of ze die vakken waar ze goed in zijn op het vmbo laten volgen. Weer een andere school draait het om: 'Ga niet steeds nieuwe varianten bedenken, maar hou in de les rekening met verschillen!'

Leerlingen van Sint Ursula Heythuysen maken een poster onder toezicht van docent Pier Boosten.

Op het Gilde Zorgcollege in Roermond krijgen vmbo-leerlingen tijdens een 'Prikkel sessie' les van een mbo-docent. Zo ervaren ze alvast hoe het er op het mbo aan toegaat, en ontdekken ze of Zorg en Welzijn iets voor ze is.

Het is een levendige boel in het Zorgcollege van Gilde Opleidingen in Roermond. In drie groepjes zijn leerlingen van vmbo-school Sint Ursula Heythuysen vandaag bezig met opdrachten rond het thema Ziekte. Ze maken allemaal een poster, over een van de onderwerpen uit de kaartenbak: Dementie, COPD en Diabetes. Siobhan Murdoch en Sarena van Moorsel leggen net de laatste hand aan hun poster. "We hebben de ziekte dementie uitgekozen, en toen informatie opgezocht over wat de ziekte inhoudt, hoe je die herkent en wat oorzaken zijn. De ziekte voorkomen kan eigenlijk niet, maar in het begin kunnen medicijnen nog wel een beetje helpen, en logopedie en veel bewegen zijn ook goed."

Eerste stap

Het lijkt alsof de leerlingen al helemaal thuis zijn op het Zorgcollege, maar ze zijn hier vandaag voor het eerst. Tijdens de Prikkel sessie van vandaag maken ze kennis met de mbo-school en met de manier waarop er wordt lesgegeven, en ook met het terrein van Zorg en Welzijn. De Prikkel sessies zijn de eerste stap in een doorlopende leerlijn Zorg en Welzijn van de vo-scholen Sint Ursula en BC Broekhin (Stichting Onderwijs Midden Limburg) en Gilde Opleidingen, en worden in een vervolgstap uitgewerkt tot lesmodulen.

De leerlingen van Sint Ursula volgen dit jaar vier Prikkel sessies. Mbo-docent Pier Boosten is er nu al enthousiast over. "Het is voor mij wel even omschakelen, want de leerlingen zijn een paar jaar jonger dan de mbo-studenten die ik normaal lesgeef. Maar het is zo levendig in de les, ik vind het echt een feest."

Certificaten

Terwijl in de pauze een paar leerlingen een broodje halen (handig: dankzij de rondleiding van Pier vanochtend weten ze al waar de kantine is), schrijft vmbo-docent Mariet Gorissen alvast de certificaten uit die alle deelnemers na afloop krijgen. Het grote voordeel van de Prikkel sessies is dat de leerlingen al eens op het mbo komen, zegt ze. Bovendien is het fijn om even uit je bubbel te zijn. "We mogen hier ook met eigen busvervoer naartoe, dat geeft een beetje het gevoel van een schoolreisje. Het is de eerste keer ook best spannend om naar een mbo te gaan. Die spanning haal je nu al voor een groot deel weg."

Pier knikt. "Volgende keer dat ze hier op de locatie zijn, herkennen ze me en dan is het 'Hé, Pier!'" De kennismaking met het mbo en de manier van lesgeven is een belangrijk doel, maar de inhoud van de les telt bij deze lessen net zo hard mee. Pier en Mariet hebben als leden van het ontwikkelteam de sessies samen vormgegeven. De leerlingen hebben van tevoren lesbrieven doorgenomen, en de onderwerpen van de Prikkel sessies sluiten aan op de examens.

Complimenten van Pier

Na de pauze presenteren de drie groepjes aan elkaar wat ze hebben gevonden en geleerd over hun onderwerp. Gezond eten, bewegen en niet roken blijken in alle gevallen belangrijke factoren te zijn om gezond te blijven.

Pier is onder de indruk. "Twee uur is heel kort voor deze opdrachten, mijn complimenten!" Hij heeft een tip voor alle leerlingen: schrijf volgende keer op de achterkant van je poster een paar steekwoorden, dan hoef je niet voor te lezen en kun je de presentatie uit je hoofd doen. Mariet herhaalt de belangrijkste leerpunten nog even. "Als je straks op het examen een vraag krijgt over COPD, gaat er dan een belletje rinkelen dat dat iets met je longen is? Want daar gaat het om, hé!" Maar hoe leerzaam ook, de leerlingen vinden het vooral een leuke ervaring om een ochtend op het mbo les te krijgen. Siobhan: "Ik vind het hier nu al leuker dan op het vmbo!" Sarena zou wel willen dat er ook een Prikkel sessie kwam over het vak van schoonheidsspecialiste. Die studie wordt in Roermond niet aangeboden, maar goed nieuws: er komen wellicht ook Prikkel sessies in de Gilde-vestiging in Venlo, en dan komt dat onderwerp misschien ook wel aan bod.

Een pittige route voor ambitieuze leerlingen

Teamleider Annie de Vries (links) aan tafel met docent economie Yvette Taapken

Daan Nguyen

Op het 's Gravendreef College Leidschendam werken leerlingen in een verkort traject toe naar een mbo 4-diploma Junior accountmanager op mboRijnland. Dat is hard werken, maar de leerlingen weten waar ze het voor doen en zijn supergemotiveerd. "Dit is echt mijn opleiding!"

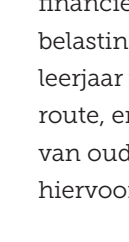
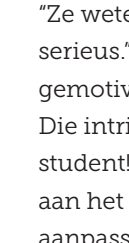
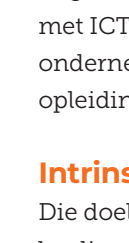
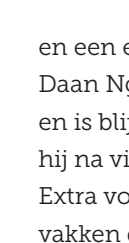
Op het 's Gravendreef College en mboRijnland (sector economie) delen in Leidschendam één gebouw, wat een ideale uitgangspositie is voor een doorlopende route: om door te stromen naar het mbo hoeven de vmbo-leerlingen alleen maar de schooltrap op te lopen. Maar los van dat praktische voordeel was de doorlopende leerroute voor teamleider Annie de Vries ook een droom. "We willen op school het beste uit leerlingen halen, en ik zag bij ons op school jongens en meiden die zich eigenlijk een beetje verveelden. Die leerlingen wilden we heel graag meer uitdaging bieden!"

Junior accountmanager

De keuze viel op een doorlopende leerroute naar de bol4-opleiding Junior accountmanager. De vmbo-leerlingen die na de brugklas gemotiveerd voor deze route kiezen, volgen in de tweede klas extra lessen Nederlands, Engels en Duits, zodat ze in die vakken in het derde jaar al hun vmbo-examen kunnen doen. In het derde leer jaar starten ze ook een dag per week op het mbo. In leerjaar vier doen ze vmbo-examen in economie, wiskunde & ondernemen, en krijgen ze vier dagen per week les op het mbo. In het vijfde of zesde leerjaar ronden ze hun mbo4-opleiding af. Yvette Taapken is docent economie op mboRijnland en samen met Annie de Vries coördinator van de route. "Het is hard werken voor de leerlingen, we verwachten veel van ze. Ze zijn nog best jong als ze al bij ons op het mbo komen, dus natuurlijk is het spannend: gaat het allemaal lukken? Maar als je naar de eerste lichting leerlingen kijkt, hoeven we ons daar eigenlijk geen zorgen om te maken, want het gaat heel goed."

Extra uitdaging

Die eerste lichting leerlingen ging vorig jaar van start en zit nu in klas drie, het tweede jaar van de route. Het is pittig, maar dat vinden ze juist fijn. "Je krijgt hier echt een extra uitdaging en dat vind ik leuk", zegt Aaliyah Senn van Basel. Haar klasgenoot Ahmad Elmardi zegt: "Dit is wat ik wil, dit is echt mijn studie! Wij werken harder dan andere leerlingen, maar ik heb het ervoor over, want ik heb een duidelijk doel: ik wil later architect worden

en een eigen bedrijf oprichten." Daan Nguyen had eigenlijk naar de havo gewild en is blij dat hij nu een route kan volgen waardoor hij na vijf jaar toch kan doorstromen naar het hbo. Extra voordeel: deze route kent veel meer praktijkvakken dan de havo. "Die vakken vind ik het leukste én het leerzaamste. We leren nu bijvoorbeeld veel over hoe reclame werkt, hoe je een eigen bedrijf start en over hoe het precies zit met BTW-berekeningen." Alle drie willen ze later doorstromen naar het hbo. "Ik wil psychologie studeren en kinderpsycholoog worden", zegt Aaliyah. Daan weet de richting nog niet helemaal zeker. "Misschien wil ik iets met ICT gaan doen, maar mijn main plan is om ondernemer te worden. Daarvoor heb ik met deze opleiding een hele goede start!"

Intrinsieke motivatie

Die doelgerichtheid is typerend voor de zestien leerlingen van de eerste lichting, zegt De Vries. "Ze weten wat ze willen en ze werken hard en serieus." Taapken: "Ze zijn echt vanuit hun interesse gemotiveerd om de opleiding te volgen. Die intrinsieke motivatie zou je willen voor elke student!" Terwijl er intussen verder geschaafd wordt aan het programma (praktische zaken als het aanpassen van roosters en de verdeling van financiën worden onderweg opgelost) neemt de belastingstelling voor de route toe. In het tweede leerjaar volgen nu al 22 leerlingen deze doorlopende route, en voor volgend jaar is zelfs al belangstelling van ouders en nieuwe leerlingen die speciaal hiervoor naar het 's Gravendreef willen komen.

Aaliyah Senn van Basel

Ahmad Elmardi

Leve de verbinders

Zo langzamerhand is het traditie dat ik een column schrijf voor de achterkant van deze krant. Hierin probeer ik mijn eigen ervaringen te verwerken en de lezers tot denken aan te zetten, zonder tegen schenen aan te schoppen.

Het thema van de krant is deze keer: soepele overgangen van vmbo naar mbo. Met opzet zeg ik niet 'doorlopende leerroutes', omdat die term soms tot verwarring leidt. We krijgen er in elk geval regelmatig vragen over. 'Mogen we alleen een doorlopende leerroute aanbieden als we die melden bij DUO?' bijvoorbeeld, of 'Wij werken als vmbo samen met het mbo, maar dat is niet een echte officiële doorlopende leerroute. Mag dat dan wel?' In het laatste geval luidt het antwoord natuurlijk: ja! De bedoeling is de overgang tussen het vmbo en het mbo soepeler te laten verlopen, om zo te voorkomen dat leerlingen een studiekeuze maken waar ze later (of soms al snel) spijt van krijgen, of dat ze ontmoedigd raken omdat ze opnieuw moeten leren wat ze op het vmbo al geleerd hebben.

Doordat ik veel contact heb met vmbo's en mbo's weet ik dat er op vrijwel alle scholen al gewerkt wordt aan het verbeteren van de aansluiting tussen beide vormen van onderwijs. Steeds vaker spelen daarin mensen een rol die tot taak hebben contacten te leggen en te onderhouden. Ze hebben functienamen als 'verbinder', 'relatiemanager' of 'projectleider samenwerking'. Hun taak is niet om de programma's van vmbo en mbo inhoudelijk met elkaar te vergelijken en afspraken te maken over de manier waarop leerstof aangeboden en geleerd wordt; zij hebben tot taak mensen op alle niveaus in de organisaties met elkaar in contact te brengen en die contacten voort te laten duren. Ze herinneren mensen aan afspraken, laten uitnodigingen of agenda's uitgaan, brengen mensen aan de hand van talloze verschillende opdrachten en spelletjes met elkaar in gesprek en maken ze wegwijs in elkaars organisaties. Op die manier werken ze aan kennismaking en kennisdeling. Waar dat wenselijk of nodig is, proberen ze hindernissen uit de weg te ruimen.

Het lijkt een simpele toevoeging, die weinig met soepele overgangen te maken heeft. Maar juist door deze 'oliemannetjes en -vrouwetjes' is het gemakkelijker om contacten te leggen, blijft het samenwerkingsproces op gang en worden mensen regelmatig herinnerd aan het belang van soepele overgangen en het nakomen van afspraken. Ja, die verbinders kosten organisaties geld, maar ze zijn de smeeroil van soepele overgangen. Natuurlijk moet het inhoudelijke werk dan nog steeds gedaan worden door de docenten. Dat gebeurt vaak op vrijwillige basis. Maar die extra tijd steek je er met plezier in, als je goede ondersteuning krijgt en echt resultaat ziet van je werk: soepele overgangen van vmbo naar mbo.

Jacqueline Kerkhoffs

Stichting Platforms vmbo

Colofon

Deze VMBO-krant is een uitgave van de Stichting Platforms vmbo. Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend.

Redactie

Jacqueline Kerkhoffs / Stichting Platforms vmbo
Eva Voncken / Bureau Turf
Anne Wesseling / AWJP

Eindredactie

Jacqueline Kerkhoffs / Stichting Platforms vmbo

Fotografie

Sijmen Hendriks, Hetty van Oijen

Vormgeving

Renate Meijers / studioZebraVink

Drukwerk

EDG Media

Weet jij het verschil tussen doorlopende leerlijnen, geïntegreerde leerroutes en doorlopende leerroutes?
Lees er meer over op www.sterkberoeps-onderwijs.nl/faq

Bestellen

Meer exemplaren van deze krant kunt u gratis bestellen via www.onderwijsinformatie.nl/vmbokrant. De krant wordt geleverd in bundels van 25 exemplaren.

www.onderwijsinformatie.nl/vmbokrant

© Stichting Platforms vmbo

Lijst met afkortingen profielen

E&O	Economie en Ondernemen
HBR	Horeca, Bakkerij en Recreatie
Z&W	Zorg en Welzijn
Groen	Groen
D&P	Dienstverlening en Producten
BWI	Bouwen, Wonen en Interieur
PIE	Producteren, Installeren en Energie
M&T	Mobiliteit en Transport
MVI	Media, Vormgeving en ICT
MaT	Maritiem en Techniek